Верховний Суд

Актуальні висновки Верховного Суду у кримінальних провадженнях

Яновська Олександра Григорівна
суддя Верховного Суду,
доктор юридичних наук, професор

Право на здійснення захисту особисто

Участь засудженого в судовому засіданні в режимі відеоконференції є його фактичною участю у ньому. Якщо засуджений подав клопотання про безпосередню участь у судовому засіданні, однак його етапування зі слідчого ізолятора до ізолятора тимчасового тримання виявилося неможливим у зв'язку з тим, що в ізоляторі тимчасового тримання відсутні умови для утримування осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, то проведення судового засідання за участю засудженого в режимі відеоконференції зі слідчого ізолятора за ухвалою суду не є порушенням його права на участь у судовому засіданні.

Детальніше з текстом постанови ВС від 29.07.2021 у справі № 320/2582/19 (провадження № 51-1524км21) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/98728751

Структурні елементи підозри, що формалізуються у повідомленні про підозру, мають повністю відтворюватися в обвинувальному акті. У випадку виникнення підстав для повідомлення особі про нову підозру або для зміни первинної підозри слідчий, прокурор зобов’язані вручити особі нове повідомлення про підозру з дотриманням вимог ст. 278 КПК. Якщо у повідомленні про підозру та обвинувальному акті не збігається виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, то це є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону.

Детальніше з текстом постанови ВС від 21.04.2021 у справі № 295/12923/19 (провадження № 51-207км21) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/96545149

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 27.02.2018 року № 13-3зво18
перегляд судових рішень за виключними обставинами на підставі рішення ЄСПЛ у справі «Ростовцев проти України» (Заява № 2728/16) від 25.07.2017 року
http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72489783

порушення ст. 2 Протоколу № 7 до Конвенції, що полягає в порушенні національними судами суті права заявника на подання апеляційної скарги.

Це судове рішення мотивовано тим, що апеляційна скарга заявника стосувалася питання правової кваліфікації дій, у вчиненні яких він зізнався (п. 32). ЄСПЛ у п. 33 рішення зазначає, що апеляційний суд прямо посилався на правову кваліфікацію дій заявника як на одну з підстав неможливості оскарження вироку, а ВССУ погодився з його висновками.

Релевантна практика ЄСПЛ:

- *справа «Воловік проти України» (Заява № 15123/03)*
- *case of «Ashingdane v. the United Kingdom» (Application № 8225/78)*
- *справа «Кучеренко проти України» (Заява № 27347/02)*
- *case of «Zubac v. Croatia» (Application № 40160/12)*
- *case of «Hasan Tunç and Others v. Turkey» (Application № 19074/05)*
- *case of «Henrioud v. France» (Application № 21444/11)*

Надання апеляційним судом у судовому рішенні мотивованої відповіді не на всі доводи, що містилися в апеляційній скарзі та стосувалися відсутності належних і допустимих доказів на обґрунтування винуватості особи у вчиненні злочинів, зосередження уваги виключно на висновках, викладених у вироку, формальне перерахування доказів, показань свідків і документів, зазначених у ньому, які оспорювалися разом з висновком місцевого суду, залишення без розгляду доводів, що містилися у доповненнях до апеляційної скарги обвинуваченого, є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону.

Детальніше з текстом постанови ВС від 16.03.2021 у справі № 456/3575/17 (провадження № 51-5808км20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/95682168

Формальний підхід апеляційного суду до перевірки тверджень засудженого, які містилися в його апеляційній скарзі про застосування щодо нього незаконних методів ведення слідства, порушує гарантоване право на об’єктивний, неупереджений розгляд його справи.

Детальніше з текстом постанови ВС від 13.04.2021 у справі № 752/6631/18-к (провадження № 51-1999км20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/96465099

Постанова ККС від 16 вересня 2021 року
справа № 727/7941/18, провадження № 51-2826км20

1. Чинний КПК не звільняє сторону обвинувачення від доказування відповідних обставин у кримінальному провадженні щодо однієї особи в разі наявності судового рішення стосовно іншої особи. Адже відповідно до ст.90 КПК рішення національного суду або міжнародної судової установи, яке набрало законної сили, має преюдиціальне значення лише в частині встановлення порушення прав людини і основоположних свобод, гарантованих Конституцією України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
2. Європейський суд з прав людини у справі «Навальний і Офіцеров проти Росії» («Navalnyy and Ofitserov v Russia», заяви № 46632/13, № 28671/14, остаточне рішення від 04 липня 2016 року, п.102-108) підкреслив, що обставини, встановлені у провадженні, в якому не беруть участь інші обвинувачені, не повинні мати преюдиціальне значення для їх справ. Статус доказів, використаних в одній справі, повинен залишатися суто відносним, а їх сила обмежуватися даними конкретного провадження.
3. З огляду на наведене колегія суддів дійшла переконання, що правильним є висновок апеляційного суду про те, що визнання особи винною у вчиненні злочину не може мати преюдиціальне значення чи бути доказом для доведення вини іншої особи в іншому кримінальному провадженні без наявності відповідних належних доказів у ньому.

Право на захист
під час проведення окремих процесуальних дій

Участь захисника в момент затримання особи у порядку ст. 208 КПК не передбачена. Уповноважена особа зобов'язана роз'яснити затриманому його право мати захисника та негайно повідомити про це орган (установу), що уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги.

Детальніше з текстом постанови ВС від 16.03.2021 у справі № 364/673/18 (провадження № 51-5840км20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/95682205

Постанова ККС від 08 квітня 2021 року

справа №573/2028/19, провадження №51-1535км20

1. Невідкладність проведення обшуку в постанові слідчого була обґрунтована тим, що є необхідність відшукання викрадених речей та одягу, в якому був одягнений злочинець та на якому могли залишитися сліди фарби, вилученої в ході ОМП, які можуть бути використані як докази під час розслідування кримінального провадження, що мають суттєве значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні. Водночас такі підстави проведення обшуку не відносяться до переліку невідкладних.
2. Таким чином, ураховуючи застосування до М. спеціального засобу – кайданок, колегія суддів вважає, що останній фактично був затриманий, що підтверджується і у постанові про закриття кримінального провадження від 07.04.2021 р., яка була надана прокурором під час касаційного розгляду. Однак усупереч вимогам ч. 5 ст. 208 КПК протоколу про затримання М. не було складено і процесуальних прав не роз`яснено.
3. ЄСПЛ постійно акцентує увагу на тому, що будь-яке застосування фізичної сили щодо особи, позбавленої свободи, якщо воно не було обумовлене суворою необхідністю внаслідок її власної поведінки, принижує людську гідність та в принципі є порушенням права, гарантованого статтею 3 Конвенції (див. остаточне рішення ЄСПЛ від 29 квітня 2015 року у справі «А.В. проти України», заява № 13837/09, п.47).
4. Перевірка доводів засудженого щодо незаконних методів ведення слідства має суттєве значення для прийняття законного та обґрунтованого судового рішення, і формальний підхід до перевірки таких тверджень є неприпустимим.

Суд має забезпечити стороні захисту право спростувати висновок експерта, наданий стороною обвинувачення, за допомогою іншого висновку у кримінальному провадженні за обвинуваченням особи у порушенні правил дорожнього руху (ст. 286 КК), оскільки висновок експерта може вплинути на остаточне рішення суду.

Детальніше з текстом постанови ККС від 05.08.2020 у справі № 753/10028/18 (провадження № 51-121км20) можна ознайомитися за посиланням http://reyestr.court.gov.ua/Review/90906049

Посилання захисника під час перегляду вироку в касаційному порядку на недопустимість висновку експерта є необґрунтованим, якщо стороною обвинувачення було забезпечено проведення експертизи особою, яка володіє спеціальними знаннями, має право на проведення експертизи та попереджена про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок, а стороною захисту на стадії дослідження доказів не було подано клопотання про надання медичних документів, які були об’єктом експертного дослідження.

Детальніше з текстом постанови ККС від 21.05.2020 у справі № 604/546/16-к (провадження № 51-5965км19) можна ознайомитися за посиланням http://reyestr.court.gov.ua/Review/89480033

Участь захисника при проведенні такої слідчої дії, як відібрання біологічних зразків для проведення експертизи, ураховуючи вимоги ст. 245 КПК, не є обов'язковою

Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 02.04.2020 року у справі № 415/1864/14-к (провадження № 51-6004км19) http://reyestr.court.gov.ua/Review/88641653

п. 63 рішення ЄСПЛ від 09 червня 2011 року у справі «Лучанінова проти України»

«для здійснення обвинуваченим свого права на захист йому зазвичай повинно бути забезпечено можливість отримати ефективну допомогу захисника із самого початку провадження» (п. 52 рішення ЄСПЛ від 27 листопада 2008 року у справі «Сальдуз проти Туреччини» та пункти 90-91 рішення ЄСПЛ від 12 червня 2008 року у справі «Яременко проти України»).

Постанова ККС від 22 квітня 2021 року
справа 537/3252/19, провадження № 51-6145 км 20

1. Відповідно до правового висновку, викладеного в постанові об`єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 14 вересня 2020 року (справа № 740/3597/17, провадження № 51-6070кмо19), приписи ч. 4 ст. 95 КПК про те, що суд може обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання або які отримано в порядку, передбаченому ст. 225 цього Кодексу, мають застосовуватися лише до відомостей, що відповідають ознакам показань як самостійного процесуального джерела доказів згідно зі ст. 95 КПК. Показання необхідно розмежовувати з іншим самостійним процесуальним джерелом доказів – протоколом слідчого експерименту.
2. Відповідно до нормативного змісту засади безпосередності (ст. 23 КПК) суд досліджує докази безпосередньо з метою встановлення обставин вчинення кримінального правопорушення, де протокол слідчого експерименту за участю підозрюваного, обвинуваченого є предметом оцінки суду за правилами, визначеними ст. 94 КПК. Отже, протокол слідчого експерименту після його оцінки судом із точки зору належності, допустимості й достовірності набуває значення судового доказу.
3. Норми чинного кримінального процесуального закону щодо оцінки судом протоколу слідчого експерименту як окремого процесуального джерела доказів у провадженні узгоджуються з критеріями, застосованими ЄСПЛ для оцінки справедливості судового розгляду в цілому. Легітимна мета слідчого експерименту забезпечується дотриманням процесуальних гарантій справедливого судового розгляду та встановленого порядку його проведення.

Постанова ККС від 18 березня 2021 року

справа № 199/7005/18, провадження № 51-4937км20

1. Водночас, вирішуючи питання про допустимість доказів, отриманих за результатом проведення огляду житла чи іншого володіння особи за добровільною згодою особи, яка ним володіє, в порядку ч.1 ст.233 КПК, колегія суддів визнає, що встановлення наявності й добровільності згоди особи на проведення в її житлі або іншому володінні огляду відіграє важливе значення.
2. Закон не визначає спеціальних засобів доказування добровільності згоди на проникнення до житла або іншого володіння особи. Тому наявність чи відсутність згоди, а також її добровільність чи вимушеність мають бути встановлені, виходячи з сукупності обставин, за яких відбувалося проникнення до житла чи іншого володіння особи, і ці обставини можуть доводитись або спростовуватися сторонами за допомогою будь-яких засобів доказування. Аналогічні висновки викладені у постанові Верховного Суду від 12 лютого 2019 року у справі № 159/451/16-к.

Допит свідка слідчим суддею в судовому засіданні в порядку, визначеному ст. 225 КПК, за відсутності захисника підозрюваних, участь якого не була обов'язковою (ст. 52 КПК), однак у присутності потерпілого та підозрюваних, які мали процесуальну можливість ставити йому запитання, не є порушенням права на захист.

Детальніше з текстом постанови ВС від 13.01.2021 у справі № 539/379/18 (провадження № 51-5028км20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/94194499

Для захисту прав особи, якій повідомлено про підозру у вчиненні особливо тяжкого злочину, одразу після вручення такого повідомлення залучається захисник (ч. 1 ст. 52 КПК). При цьому обов'язковою є участь захисника під час усіх слідчих дій, які проводяться за участю підозрюваного з метою запобігання порушенню права останнього на захист. Разом з тим КПК не вимагає обов'язкової участі захисника під час проведення слідчих дій, до участі в яких не залучається підозрюваний, оскільки проведення таких слідчих дій не порушує прав останнього. З огляду на те, що такі слідчі дії, як пред'явлення речей до впізнання потерпілим, проводилися лише за участю потерпілих у присутності понятих і без участі підозрюваного, участь захисника в таких слідчих діях не є обов'язковою.

Детальніше з текстом постанови ВС від 15.04.2021 у справі № 227/641/18 (провадження № 51-5051км20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/96406913

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 06.02.2019 року №13-49зво18
перегляд судових рішень за виключними обставинами на підставі рішення ЄСПЛ у справі «Гелетей проти України» (Заява № 23040/07) від 24.04.2018 року
http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79776426

Релевантна практика ЄСПЛ:

- *case of «Salduz v. Turkey» (Application № 36391/02)*
- *справа «Яременко проти України 2» (Заява № 66338/09)*
- *справа «Бочан проти України №2» (Заява № 22251/08)*

Право на захист та недопустимість доказів

Якщо проведення допиту свідка у режимі відеоконференції не вплинуло на ефективність участі сторони захисту в судовому процесі та не перешкодило реалізації прав обвинуваченого, у тому числі права на допит свідка, підстави для визнання показань останнього недопустимими доказами відсутні.

Детальніше з текстом постанови ВС від 29.10.2020 у справі № 725/6078/14-к (провадження № 51-6403км18) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/92602247

Документи, які стали правовою підставою для проведення НСРД (зокрема, не розсекречені на момент звернення до суду з обвинувальним актом), не можуть вважатися додатковими матеріалами до результатів проведених негласних слідчих (розшукових) дій, отриманими до або під час судового розгляду, оскільки є їх частиною. Ці процесуальні рішення виступають правовою підставою для проведення НСРД з огляду на їх функціональне призначення щодо підтвердження допустимості доказової інформації, отриманої за результатами проведення таких дій, і повинні перевірятися та враховуватися судом під час оцінки доказів. Ненадання прокурором ні стороні захисту, ні суду ухвал слідчого судді апеляційного суду про дозвіл на проведення НСРД, постанов прокурора про проведення НСРД у вигляді аудіо- та відеоконтролю за вчиненням злочину та протоколу про результати контролю за вчиненням злочину позбавляє суд та сторону захисту можливості перевірити допустимість результатів таких дій як доказів.

Детальніше з текстом постанови ВС від 10.06.2021 у справі № 532/1240/16-к (провадження № 51-1304км21) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/97701011

Оскільки обов’язок відкриття матеріалів за ст. 290 КПК може покладатися на потерпілого лише у випадках, передбачених КПК, за відсутності таких обставин невідкриття потерпілим доказів стороні захисту не зумовлює їх недопустимості.

Детальніше з текстом постанови ВС від 29.01.2020 у справі № 409/1841/18 (провадження № 51-4878км19) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/87365752

Якщо сторона захисту на власний розсуд скористалася своїм правом на доступ до матеріалів досудового розслідування та відмовилася від їх ознайомлення (отримання), а стороною обвинувачення з іншого боку здійснено всі дії передбачені ст. 290 КПК, то у такому разі підстави для визнання доказів недопустимими відсутні.

Детальніше з текстом постанови ККС від 11.02.2020 у справі № 461/1188/18 (провадження № 51-5227км19) можна ознайомитися за посиланням http://reyestr.court.gov.ua/Review/87672584

Здійснення судом допиту свідків, витребування документів та проведення процесуальних дій на підставі клопотання сторони захисту не є порушенням принципу диспозитивності у кримінальному провадженні, а отримані у такий спосіб докази є допустимими. Дослідження цих доказів за участю сторін під час судового слідства не порушує вимог ст. 290 КПК.

Детальніше з текстом постанови ВС від 07.07.2020 у справі № 632/313/16-к (провадження № 51-2113км19) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/90280181

Показання свідків, питання про допит яких сторона захисту поставила лише під час судового розгляду, не можуть бути визнані недопустимими доказами з тієї підстави, що вони не були відкриті стороні обвинувачення в порядку ст. 290 КПК.

Детальніше з текстом постанови ВС від 23.06.2020 у справі № 675/423/17 (провадження № 51-5428км19) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/90143798

Постанова ККС від 19 серпня 2021 року

справа №538/182/17

провадження №51-1863км21

Щодо розкриття матеріалів кримінального провадження в поряду ст. 290 КПК

оскільки сторона обвинувачення своєчасно не відкривала учасникам провадження протоколи про результати контролю за вчиненням злочину від 14 грудня 2016 року та від 15 лютого 2017 року, то фактичні дані, які містяться у цих протоколах, необхідно визнати недопустимими доказами та виключити посилання на них як на доказ із оскаржених судових рішень.

Заперечення обвинуваченим у судовому засіданні відомостей, які були перевірені під час слідчого експерименту за його участю, не може автоматично свідчити про недопустимість як доказу протоколу слідчого експерименту. Проведення слідчого експерименту у формі, що не містить ознак відтворення дій, обстановки, обставин події, проведення дослідів чи випробувань, а посвідчує виключно проголошення підозрюваним зізнання у вчиненні кримінального правопорушення з метою його процесуального закріплення, належить розцінювати як допит, що не має в суді доказового значення з огляду на зміст ч. 4 ст. 95 КПК.

Детальніше з текстом постанови ОП від 14.09.2020 справі № 740/3597/17 (провадження № 51-6070кмо19) можна ознайомитися за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/91702552

Право на професійну правничу допомогу

Право на захист обвинуваченого під час досудового слідства не порушено, якщо рішення про позбавлення адвоката, який захищав обвинуваченого, права на зайняття адвокатською діяльністю було визнано незаконним під час цього досудового слідства.

Детальніше з текстом постанови ВС від 16.03.2021 у справі № 759/17836/17 (провадження № 51-3065км19) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/95708358

Проведення судового засідання за відсутності захисника, обраного підсудним, на якому розглянуто питання, що підлягало негайному вирішенню, про продовження запобіжного заходу у виді тримання під вартою за участю підсудного та захисника, призначеного в порядку ст. 49 КПК

Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 22.01.2019 року у справі № 326/597/16-к (провадження № 51-7658км18) http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79412764

Обмеження засудженого у можливості реалізувати свободу на вільний вибір захисника своїх прав під час апеляційного перегляду, що виявилось у неналежному реагування в суді апеляційної інстанції на прояви суперечок між обвинуваченим та його захисником

Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 28.02.2019 року у справі № 330/2292/14-к (провадження № 51-3974км18)
http://reyestr.court.gov.ua/Review/80304865

- Просте призначення національними органами захисника не гарантує ефективну правову допомогу (п. 65 рішення ЄСПЛ від 19 грудня 1989 року у справі «Камазінскі проти Австрії»).

- п. 262 рішення ЄСПЛ від 21 квітня 2011 року у справі «Нечипорук і Йонкало проти України»: «право кожного обвинуваченого у вчиненні злочину на ефективний захист, наданий захисником..., є однією з основних ознак справедливого судового розгляду».

- п. 89 рішення ЄСПЛ від 13 лютого 2001 року у справі «Кромбах проти Франції»: «хоча право кожної особи, обвинувачуваної у вчиненні кримінального правопорушення, на ефективний захист адвокатом не є абсолютним, воно становить одну з головних підвалин справедливого судового розгляду».

держава не може нести відповідальності за кожен недолік у роботі захисника призначеного з метою надання юридичної допомоги, або обраного обвинувачуваним. Незалежність представників юридичної професії від держави передбачає, що здійснення захисту є по суті відносинами між підсудним та його захисником незалежно від того, чи призначається захисник для надання юридичної допомоги, чи його послуги оплачуються з приватного джерела (див. рішення від 24 вересня 2002 року у справі «Кускані проти Сполученого Королівства» (Cuscani v. the United Kingdom), заява № 32771/96, п. 39).

Згідно з підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції втручання від компетентних національних органів вимагається лише у тому випадку, коли нездатність захисника ефективно представляти інтереси підзахисного є очевидною або у достатній мірі доведена до їх відома якимось іншим способом (див. рішення від 19 грудня 1989 року у справі «Камазінскі проти Австрії»)

в рішенні від 16 грудня 2010 року у справі «Боротюк проти України» у п. 80 ЄСПЛ зазначив, що: «ані буква, ані дух ст. 6 Конвенції не перешкоджають особі добровільно відмовитися (у відкритий чи мовчазний спосіб) від свого права на гарантії справедливого судового розгляду. Однак для того, щоб така відмова була дійсною для цілей Конвенції, вона має бути виражена у недвозначній формі і має супроводжуватися мінімальними гарантіями, співмірними з важливістю такої відмови».

Також у п. 65 рішення ЄСПЛ від 15 листопада 2012 року у справі «Єрохіна проти України» ЄСПЛ вказав: «перед тим, як вважати обвинуваченого таким, що відмовився від важливого права за ст. 6 Конвенції, з огляду на непрямі ознаки його поведінки слід переконатися, що він міг розумно передбачити наслідки своєї поведінки» (п. 59 рішення від 27 березня 2007 року у справі *«Талат Тунч проти Туреччини»)*.

Ефективність захисту не є тотожною досягненню бажаного для обвинуваченого результату судового розгляду, а полягає в наданні йому належних та достатніх можливостей із використанням власних процесуальних прав та кваліфікованої юридичної допомоги, яка в передбачених законом випадках є обов'язковою, захищатися від обвинувачення в передбачений законом спосіб. Подальша незгода обвинуваченого з раніше обраними та узгодженими з адвокатом позицією і тактикою захисту не свідчить про його неефективність.

Детальніше з текстом постанови ВС від 06.04.2021 у справі № 520/2598/17 (провадження № 51-2399км20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/96179812

Підозрюваний, обвинувачений, засуджений не мають права відмовитися від апеляційної чи касаційної скарги захисника, поданої в їхніх інтересах.

У разі незгоди підозрюваного, обвинуваченого, засудженого із апеляційною чи касаційною скаргою захисника вони мають право заявити про це до або під час судового засідання, і суд має право врахувати їхню позицію при вирішенні скарги.

Детальніше з текстом постанови ОП від 22.02.2021 у справі № 481/1754/18 (провадження № 51-1579кмо20) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/95139631

Суд апеляційної інстанції за наявності відповідних підстав має процесуальні повноваження для постановлення ухвал, які не вирішують справи по суті, однак звертають увагу уповноважених органів на встановлені у кримінальному провадженні факти порушення закону, які потребують вжиття належних заходів реагування.

Детальніше з текстом постанови ОП від 14.06.2021 у справі № 686/9636/18 (провадження № 51-6276кмо19) можна ознайомитись за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/97771973

У разі доручення Генеральним прокурором, керівником обласної прокуратури, їх першими заступниками та заступниками здійснення досудового розслідування кримінального правопорушення іншому органу досудового розслідування без встановлення неефективності досудового розслідування органом досудового розслідування, визначеним ст. 216 КПК, зазначені уповноважені особи діятимуть поза межами своїх повноважень. У такому випадку матиме місце недотримання належної правової процедури застосування ч. 5 ст. 36 КПК та порушення вимог статей 214, 216 КПК.

Наслідком недотримання належної правової процедури як складового елементу принципу верховенства права є визнання доказів, одержаних в ході досудового розслідування недопустимими на підставі ст. 86, п. 2 ч. 3 ст. 87 КПК як таких, що зібрані (отримані) неуповноваженими особами (органом) у конкретному кримінальному провадженні, з порушенням установленого законом порядку.

https://reyestr.court.gov.ua/Review/97286253
постанова об'єднаної палати ККС ВС від 24.05.2021 р
51-2917км20,
№ 640/5023/19

Зважаючи на положення ст. 370, ч. 2 ст. 475 КПК, вирок на підставі угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим повинен відповідати загальним вимогам до судових рішень щодо законності. Обов'язок перевіряти угоду на відповідність її не тільки спеціальним нормам, що стосуються укладання угод, а й іншим нормам КПК та КК, покладається на суд, який вирішує питання щодо затвердження такої угоди.

Повноваження прокурора при оскарженні вироку суду першої інстанції на підставі угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим обмежені приписами п. 3 ч. 3 ст. 394 КПК, згідно з якими такі вироки можуть бути оскаржені прокурором лише у зв'язку з порушеннями вимог ч. 3 ст. 469 КПК під час укладення угоди, і не підлягають розширенню, в тому числі через затвердження судом угоди, умови якої не відповідають нормам кримінального та процесуального закону.

https://reyestr.court.gov.ua/Review/95139607
постанова Першої судової палати ККС ВС від 15.02.2021
51-1829км20,
№ 395/773/18

Касаційне провадження, яке відкрито за касаційною скаргою, в якій ставляться питання про погіршення становища особи, на виправдувальний вирок суду першої інстанції та/або ухвалу апеляційного суду, постановлену щодо такого вироку, або ухвалу апеляційного суду, якою скасовано обвинувальний вирок і закрите кримінальне провадження, у разі втрати юридичної сили норми Особливої частини КК, яка передбачала відповідальність за вчинення діяння, що інкримінувалося особі, підлягає закриттю.

https://reyestr.court.gov.ua/Review/95315762
ухвала Третьої судової палати ККС ВС від 01.03.2021
51-1025км20,
№ 703/2432/17

Supreme
Court

Дякую за увагу !